

Til redaktøren af Schweisshunden, Hans P. Boldt, Holger Danskesvej 3, Møgeltønder, 6270 Tønder.

Hermed artikel til først komne udgave. Venlig hilsen Henrik. 9793 8059.

Af Vagn Kristensen, Ole Knudsen og Henrik Schjødt Kristensen

30-11-1997

Sikkerhed ved riffeljagt.

Denne artikel skrives for at gøre opmærksom på nogle af de faremomenter, der kan være ved jagt med riffel.

Når der trykkes på aftrækkeren, forlader 10 g metal riffelpiben med en hastighed på 3000 km/t. En bil der vejer 1 ton og kører 10 km/t har samme bevægelsesenergi som én riffelkugle.

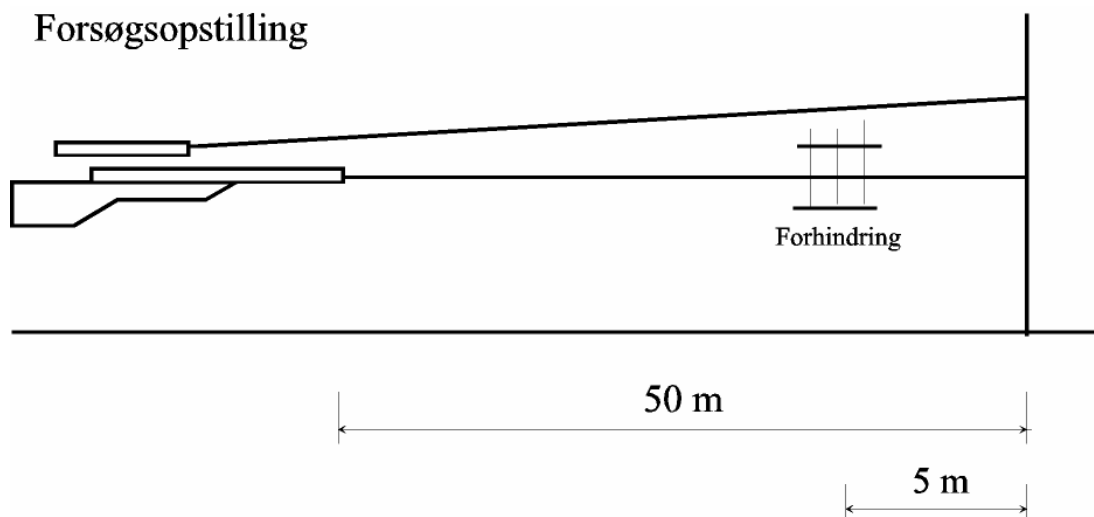
I det tyske jagttidsskrift "Wild und Hund" 1996 og 1997 er beskrevet nogle nye forsøg, der viser, hvad der sker, når en blødnæset riffelkugle rammer en forhindring, som f.eks. nogle græsstrå eller en kvist.

I det følgende vil vi med baggrund i disse forsøg beskrive problemerne og søge videregive nogle af de anbefalinger, som artiklernes forfatter -Dipl. Ing. Thomas Löcher - opstiller.

For at finde ud af, hvad der sker, når kuglen rammer en forhindring lavede Löcher følgende opstilling:

I en ramme foran skiven anbringes forhindringer i form af græsstrå eller kviste. Der laves forsøg med afstande på 1, 5 eller 10 m mellem forhindringen og målskiven. Målskiven er på 4 kvm og af papir, så alle dele af kuglen kan ses. Der skydes 20 skud i hver opstilling. Der er anvendt 30-06 10,7 g keglespids fra RWS. Opstillingen gav også mulighed for at måle ændringen af anlagsenergien.

Forsøgsopstilling

I første forsøg blev der anbragt græsstrå i kuglebanen svarende til, at 3 græsstrå blev ramt af hver kugle.

Græsforsøget viste, at

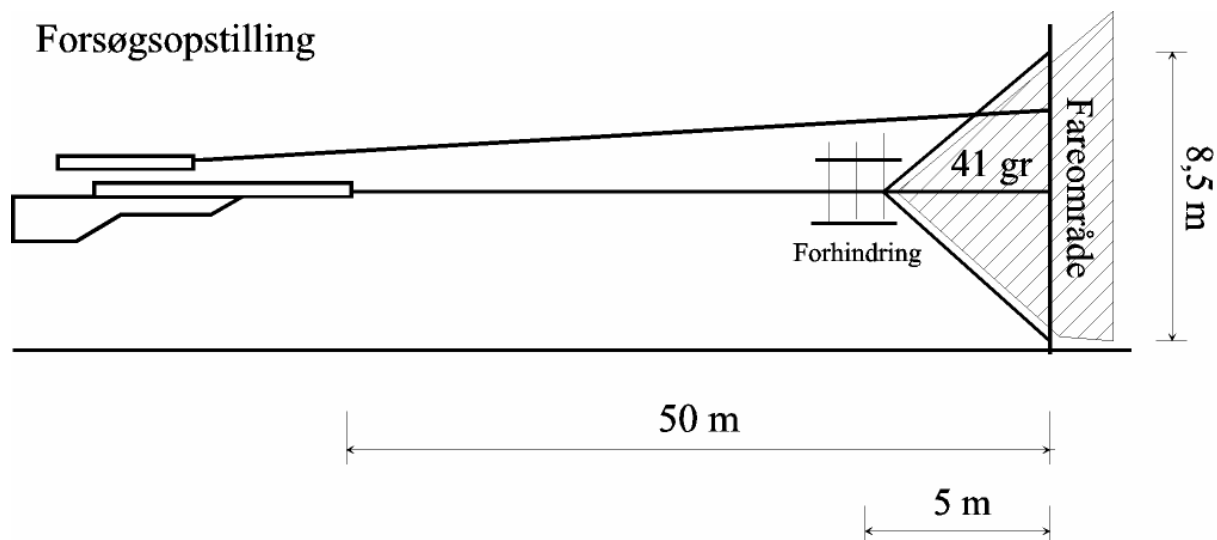
- kuglebanen kun ændres ubetydeligt.
- at anlagsenergien kun nedsættes ubetydeligt.
- nogle kugler vælter inden målet, hvilket kan medføre stor ødelæggelse af kødet og kan resultere i, at der ikke bliver gennemskud.
- kuglen splintrer hver gang. Splinter mellem 0,1 og 3 mm drejer fra kuglebanen i vinkel på op til **14 grader**. Splinterne havde energi nok til at gennemhulle en spånplade 5 m fra skiven.
- I praksis betyder det, at dyr der står bagved eller ved siden af det dyr, man skyder på, kan blive dødelig ramt.

I de følgende forsøg blev der anbragt 15 græsstrå eller kviste (ikke grene) fra rødgran.

Kvistforsøget viste, at

- anlagsenergien faldt med 23 %.
- kuglen vælter hver gang eller splintrer i op til 40 enkeltdele og flyver fuldstændig uregelmæssigt ud i en bred vifte bagved forhindringen. Den gennemsnitlige afvigelse fra kuglebanen var **41 grader** svarende til et fareområde på 8,5 m allerede 5 m bagved forhindringen eller et fareområde på 170 m i en afstand af 100 m fra forhindringen. På nysne kunne konstateres, at dele af kuglen virkelig kunne komme ud på 100 m. Nogle splinter var op til 1,2 cm og havde energi nok til at trænge 600 sider ind i en telefonbog, som var anbragt lige bag skiven.

Forsøgsopstilling

Undersøgelse har også vist, at

- der findes ingen kalibrer, som ikke er følsomme overfor forhindringer. Flere kugletyper er afprøvet, bl.a. 8x57 JS 12,7 g Teilmantel samt diverse kugletyper i 30.06.
- afbøjningen på 41 grader er et målt gennemsnit. Større og helt uberegnelige afvigelser vil forekomme.
- afbøjningen sker i alle retninger, altså både sideværts og op og ned.

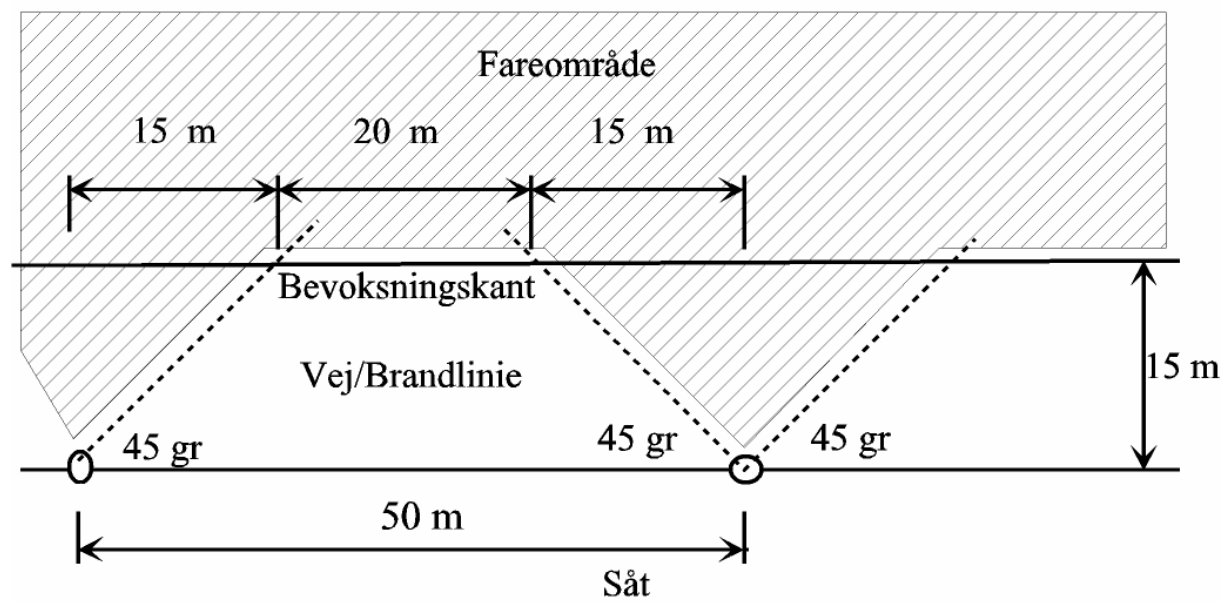
For jagtpraksis betyder det, at

- dyret selv kan opfattes som en forhindring, og kuglesplinter vil spredes bag det.
- jagt fra hochsitz giver ingen garanti for sikker skud, da afbøjning også her kan være stor, hvis en forhindring, dyr eller endog jorden rammes.

Ud fra resultaterne giver Thomas Löcher følgende anbefalinger ved drivjagt:

- Hver skytte skal placeres højt, så der skydes nedad.
- Kikkerter med stor forstørrelse bør ikke bruges, da man i kikkerten ikke kan se forhindringer, der befinder sig tæt på riflen.
- Skudafstanden må helst ikke overstige 50 m.
- En sikkerhedsvinkel på mindst 45 grader til naboskytter og drivere skal altid overholdes.
- Antallet af skytter skal tilpasses såtens størrelse, så der bliver stor afstand mellem skytterne.
- Kun "rolige" jægere og erfarne skytter med godt stedkendskab bør deltage.
- Kommunikationen mellem jagtdeltagerne skal være entydig.
- Drivere skal undgå at skyde inde i såten, bortset fra fangstskud på helt tæt hold.
- Alle jægere bør bære røde signalbånd.
- Alle eftersøgninger må tidligst påbegyndes, når såten er forbi.
- Ikke alle bevoksninger kan regnes for sikkert kuglefang, da splinter eller en afbøjet kugle kan gå over træerne. Hver skytte må selv sikre sig, at der er ordentlig kuglefang.

Eksempel på sikkerhedsvinkler i skyttekæde

Specielt for eftersøgning og fangstskud gives følgende anbefalinger:

Under eftersøgning er faren speciel stor, hvis uerfarne jægere deltager, og hvis hunden er sluppet til hetz. Situationen er ofte spændt og inviterer til at udnytte en pludselig opstået chance til at afgive skud. Uheld, hvor den hetzende hund eller endog en medhjælper er blevet skudt er forekommet. Det er afgørende for sikkerheden, at det "kolde overblik" bevares.

- Ved afgivelse af fangstskud i uoverskueligt terræn og bevoksninger, er schweisshunden, som har stillet dyret, altid i fare for at blive ramt af splinter eller afbøjede projektildele. Derfor **skal** hunden i skudøjeblikket være så langt væk fra dyret som muligt. Den må **aldrig** være bagved eller ved siden af dyret.
- Når hunden har stillet dyret, er der som regel god tid. Skyd kun, når den helt rigtige mulighed er der. Lad så vidt muligt **hundeføreren selv** afgive fangstskud. Hvis det ikke er muligt at skyde forsvarligt, så vent til dyr og hund har flyttet sig, så der bliver en bedre mulighed. Lad eventuelt dyret løbe. Det vil som regel kunne findes igen.
- Fangstskud bør afgives så tæt på som overhovedet muligt.
- Brug altid korn og kærvtil fangstskud.
- Hvis det er muligt, aht. til baggrunden, bør benyttes fuldkappet kugle. Den kan afbøje ligeså meget som en blødnæset ved mødet med forhindringer, men den splintrer ikke og kan derfor nedsætte faren for, at schweisshunden rammes af splinter.

* * *

Hvis der er noget af afstående du gerne vil have uddybet, er du velkommen til at ringe til os.
Venlig hilsen Ole, Vagn og Henrik.